

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

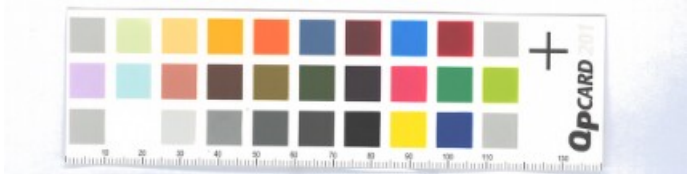
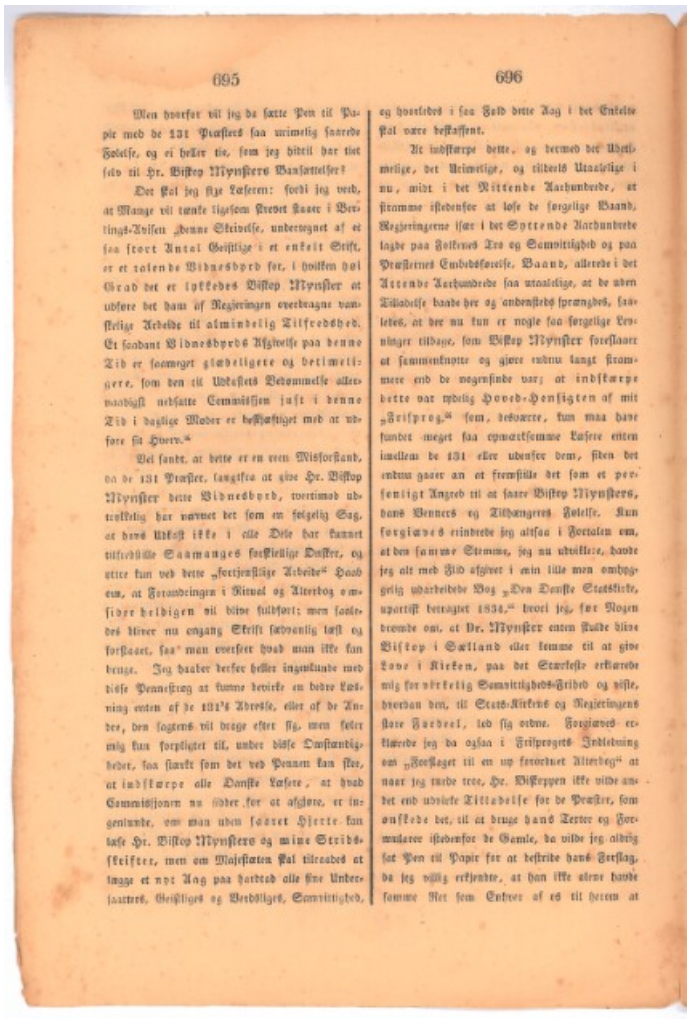
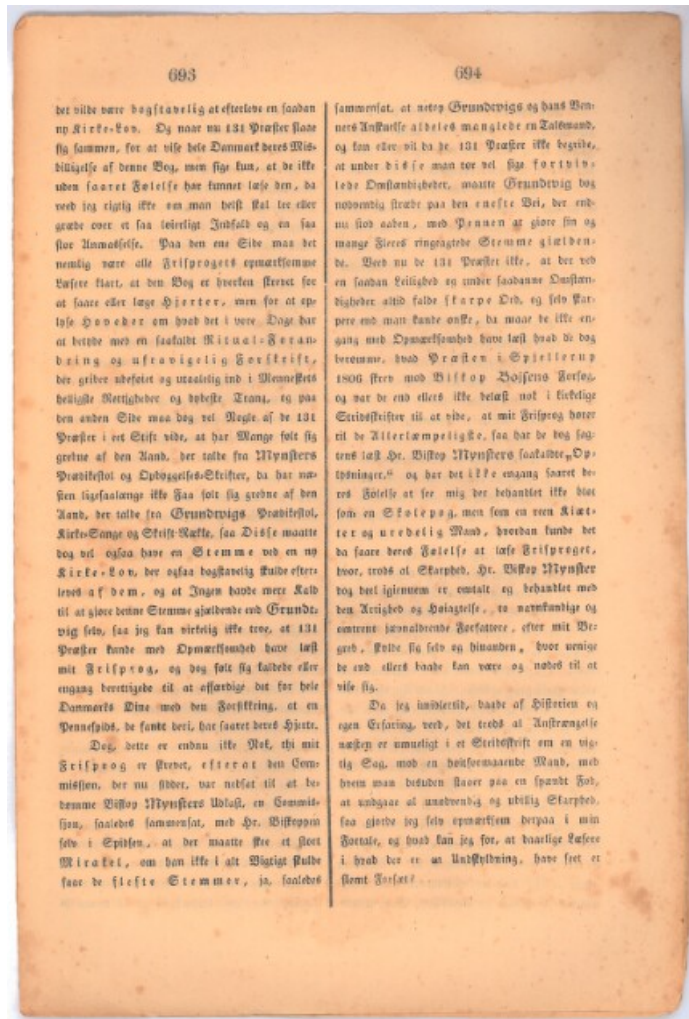
Titel: Mit Frisprog og 'de saarede Hjerter'

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Mit Frisprog og 'de saarede Hjerter'", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1840_684-txt-root/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Men hvorfor vil jeg da sætte Pen til Pa-
pic med de 131 Præster som virkelig haardt
følede, og ei heller sig, som jeg dertil har det
sigt til Hr. Biskop Mynsters Brevskrifte?

Det skal jeg sig selv: først jeg ved,
at Mange vil tænke ligesom Herred i Ver-
tingst-Trolden omme Skibsfæ, undertrykt af et
saa stort Antal Gæstlige i et enkelt Stift,
et et talende Vidnesbyrd for, i hvilken del
Skad det er iglykkedes Biskop Mynster at
udføre det som af Regjeringens overtagne van-
stellige Arbejde til almindelig Tilfredshed.
Et sådant Vidnesbyrd aflyste jeg paa denne
Tid er somgode stødligere og det melles-
gere, som den til Udsættelse Besommelse alle-
maaligst udfatte Commissionen just i denne
Tid i daglige Møder er beskæftiget med at ud-
føre sit Forv.

Det fandt, at dette er en stor Misforstaa-
else, da de 131 Præster, som siges at give Hr. Biskop
Mynster dette Vidnesbyrd, formentlig ud-
trykkelig har været det som en færdig Sag,
at dette Udtryk ikke i alle Dele har været
tilstrækkelig Sammenhang forskellige Præster, og
at der kan ved dette "færdige Arbejde" haad
om, at Forandringen i Bismal og Alterbog om-
gjælder kribligen vil blive fulført; men sandt-
des bliver nu engang Skrift skønselig læst og
forfaet, saa man overfor hvad man ikke kan
vænge. Jeg haaber derfor heller ingenlunde med
dette Fremgangs at kunne betvivle en bedre Køn-
ning enten af de 131's Arbejde, eller af de An-
der, den sagens vil drage efter sig, men selv
mig kan forsigtig til, under disse Omstændig-
heder, som stærkt som det ved Paaan kan siges,
at indskræppe alle Donke Løst, at hvad
Commissionen nu sidder for at afgjøre, er in-
gentvilde, om man uden forrest Hjerde kan
læse Hr. Biskop Mynsters og mine Skrib-
skrefter, men om Majstaten skal tiltrædes at
lange et nyt Nag paa haardt alle sine Under-
laetere, Gæstlige og Bredelige, Samvittighed,

og hørelighed i saa Fald disse Nag i det Uafste
skal være beskæftiget.

At indskræppe dette, og dermed det Uaf-
stelige, det Uafstelige, og tilende Uafstelige i
nu, midt i det Vættende Arbejdsarbejde, at
framme stedsfor at løse de forskjellige Aands-
Regjeringerne står i det Skærende Arbejdsarbejde
lagde paa Høllens Tro og Samvittighed og paa
Præsternes Embedsforret, Waand, allerede i det
Tærende Arbejdsarbejde som utaalige, at de uden
Tilbøjelse haade her og andensteds fremgodes, saa-
ledes, at der nu kan er nogle som forskjellige Kro-
ninger tidligere, som Biskop Mynster foreslaar
at sammenføre og gjøre endnu langt fram-
mere end de nogenlunde var; at indskræppe
dette var tydelig Døds-Ønsketen af mit
Brevprog, som, detværet, kan man haade
sundet meget saa opvækkende Løst enen
imellem de 131 eller udenfor dem, siden det
enten gaar an et fremstille det som et per-
sonligt Angreb til et saare Biskop Mynsters,
dette Bismal og Tilhængeres Høst. Kun
forgjæves er indvæde jeg altsaa i Fortalen om,
at den somme Strømme, jeg nu udtvæde, haade
jeg alt med Tid afgjøre i min lille men omhy-
ggelig udtvæde Bog "Eva Donke Stæstfæ",
udgjætt betagtes 1834, hvor jeg, for Nogen
brænde om, at Hr. Mynster enten haade disse
Biskop i Skotland eller komme til at give
Løst i Kirken, paa det stærkeste erhaade
mig for østelig Samvittighedsfølelse og stille,
brænde om, til Skots-Kirkens og Regjeringens
sine Hæder, led sig uden. Forgjæves er-
haade jeg da ogsaa i Fripræget Indledning
om "Høstfæ" til en op forresten Alterbog" at
naar jeg saade troe, Hr. Biskoppen ikke vilde an-
de end udtvæde Litteratelle for de Præster, som
uafstede det, til at drage haad Terre og For-
mularene skænske de Gæmde, da vilde jeg aldrig
for Pen til Papir for et beskride haad Beslag,
da jeg vilig erhaade, at han ikke uden haade
sammen sig som Uafste af et til fremt at

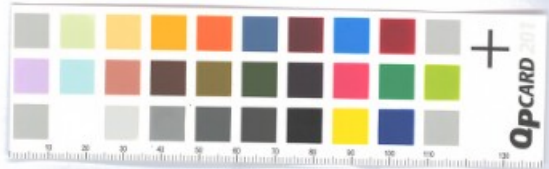
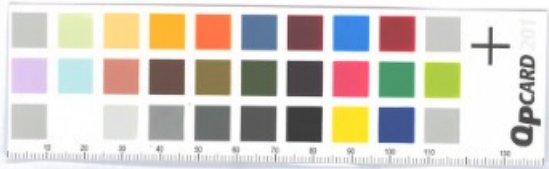
tenende sig til Præsternes "Hoved og Hjerte og
Talt for det Rete," men haade efter sin lange
paafligge Uafsting og paa sig opvæde Stæde
litterig føle mere Fald dertil end Nogen af os
haade. Kun forgjæves udtvæde jeg fremvæ-
de, at Grunden til mit Medsværet var den, at
Hr. Biskoppen ikke blev ved Uafstet "forrest-
ner" deneste Tanten paa Tvæng, men erha-
rede erret ud, at da alle ved, at Præsten (ved
Sacramenterne o. s. v.) udfører haad der
et haad "forrestfæret" vil som i denne Kro-
sunde "Anet Ansværet" haad, og den, der af-
væde ikke haade betvæde sig til et "færdige"
de Død, Kirken "forrestfæret" vilde vel ogsaa
sige føle, at han ikke var stillet til at tjæne
i denne Kirke, haad jeg ikke kan forhaad an-
væde end et naar Biskop Mynster haade
saae Nogen til at vilge haad forstog, da
haade vi alle, under Embeds Fortællelse,
dagstævlig følge det. Kun forgjæves be-
væde jeg da endelig det igjærende ved min
Indvædinger med de enkelte Præster, at jeg kan
bestræ dem som en Tvængs Sag, da jeg ikke
haade det mindste imed et haade Hr. Biskop
Mynster, og alle de Præster, der anstede det,
til Løst til et færdige haad Død, der sig
haade, haade paa Præstestolen og for
Alteret, naar kan jeg, og alle de Præster, der
uafstede det, behæde Løst til et sigt var gamle
Alterbog, og Kirkegængerne sig Løst til sigt
til Løst til et færdige haad Død, der sig
haade dem. Kan for gjæves gjæde jeg alt Dæde,
naar man endes, uten at møde haade Løst
biskopst, kan ved et fremstille Sagen, som om
jeg enten blev vilde saare mig til Riddet paa en
Sag af Biskop Mynster, eller haad mit eget
Papir for i trænge ind i Skots-Kirken
skænske Hr. Biskoppens ten Uafstet, proto-
stantfæ, sigtæde og til Dæde haade Løst
sig haade haade haade. Kan for gjæves vil
jeg da sigtend ogsaa der haad mindet om det
Sammene, kan forgjæves vilde jeg vil opvæde

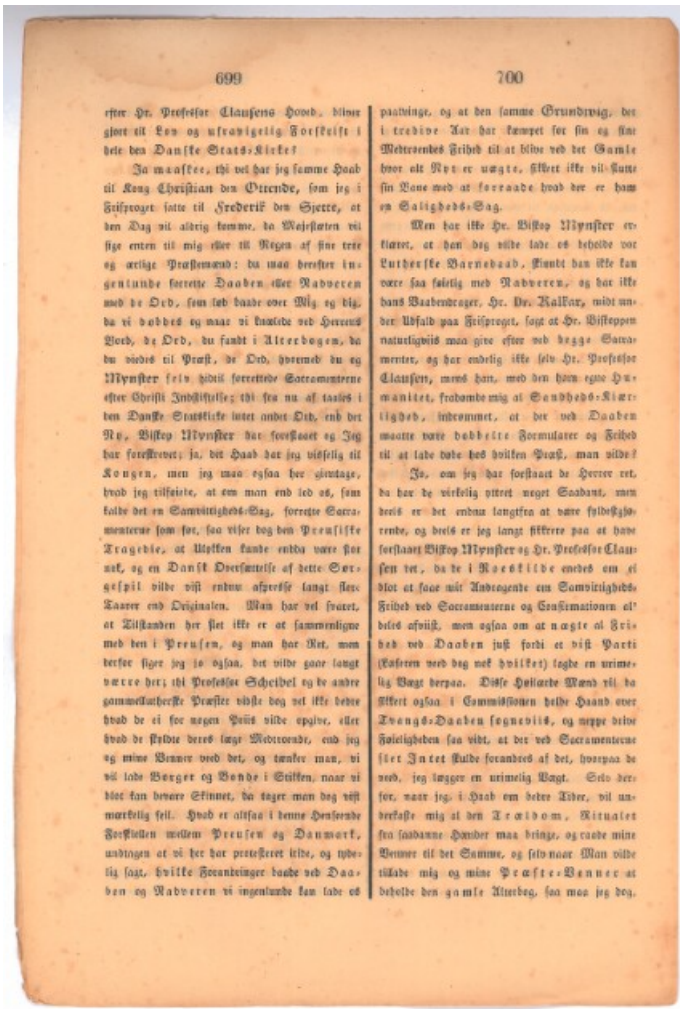
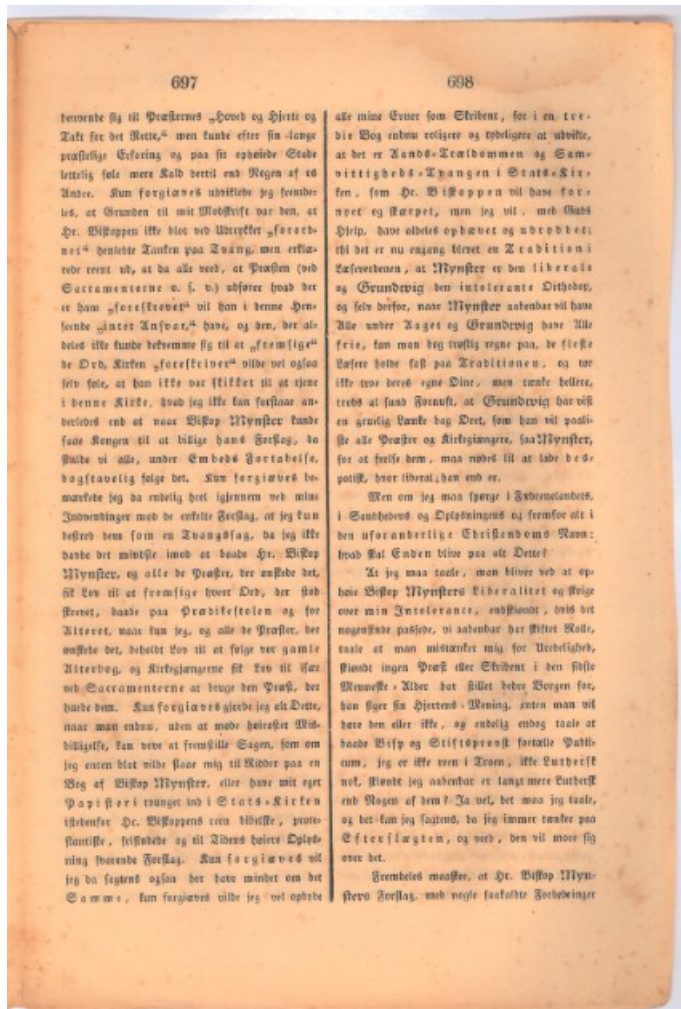
alle mine Uafste som Skribent, for i en tre-
die Bog enten vilge og tydeligere at udtvæde,
at det er Lande-Lærdommen og Sam-
vittigheds-Tvængen i Skots-Kir-
ken, som Hr. Biskoppen vil haad for-
rest og Kæmpet, men jeg vil, med Haad
Hjælp, haad behæde og haade og udtvæde;
sigt det er nu engang Uafstet en Traditien i
Lærdommen, at Mynster er den liberale
og Grundtvig den intolerante Skribent,
og selv derfor, naar Mynster anstede vil haad
Løst under Naget og Grundtvig haad Uaf-
stet, som man sig trostlyt egne paa, de fleste
Læstere haade sig paa Traditien, og var
ikke trov dæde egne Dine, man taade haade,
træde at haad forstog, at Grundtvig haad vil
en grædig Væde sig Dæde, som kan vil paa-
stede alle Præster og Kirkegængere, som Mynster,
for et færdige dem, man ender til at laad de
paafligge, haad liberal, haad er.

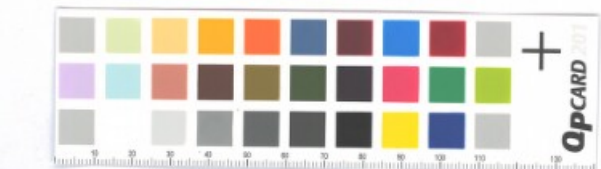
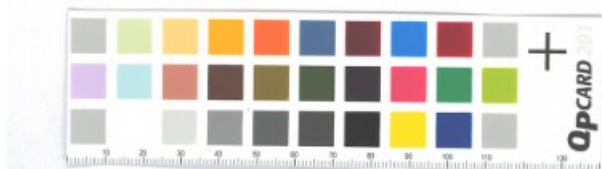
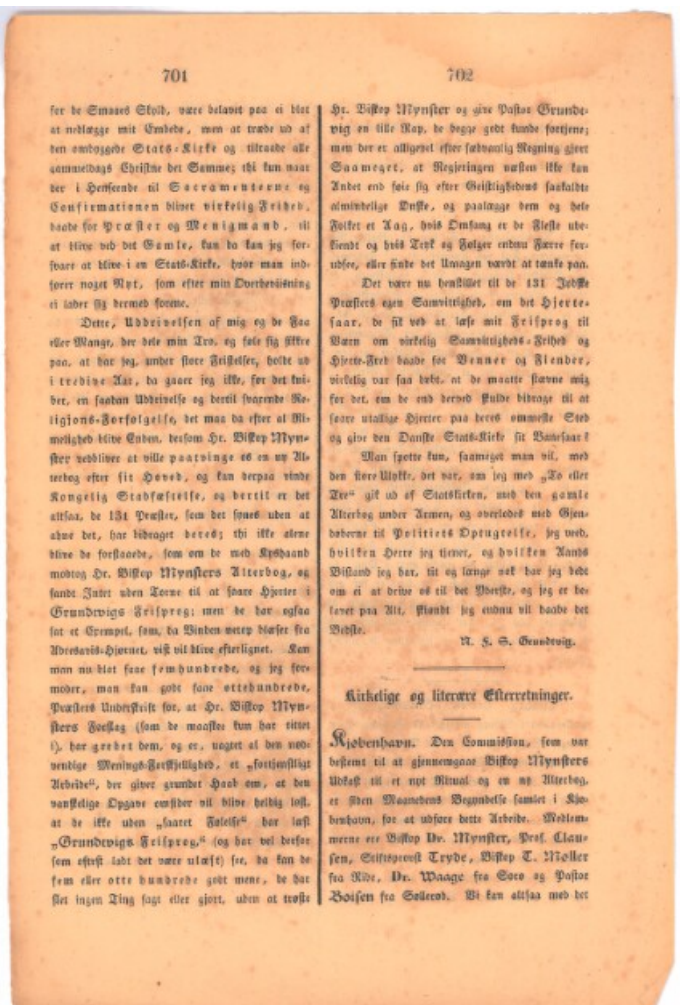
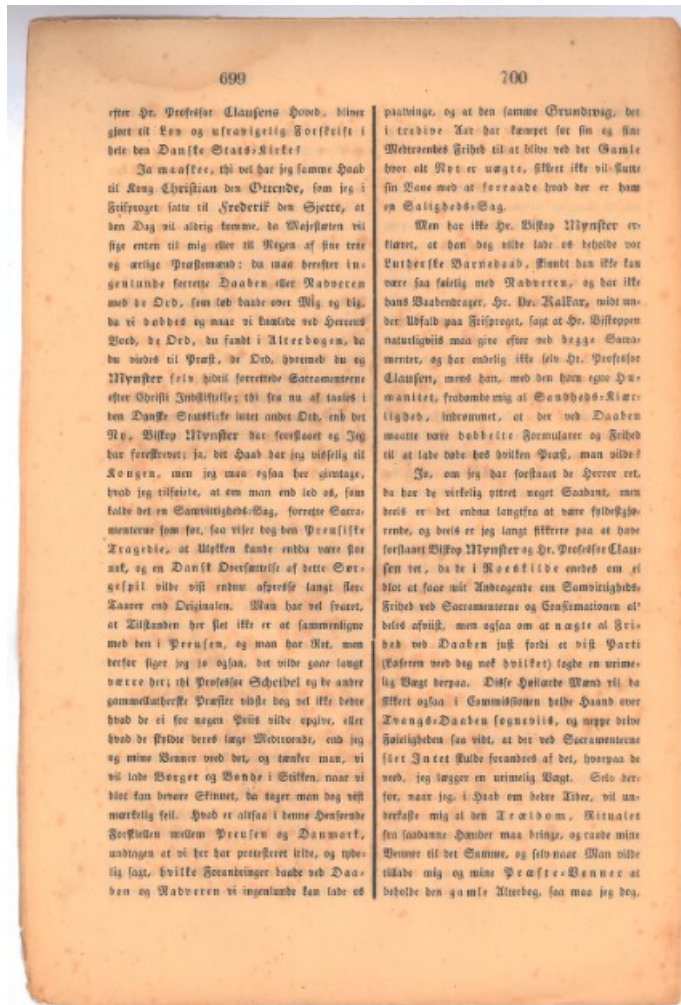
Men om jeg mon sigt i Høstendommen,
i Sandhedens og Uafstingens og fremfor alt i
den uforsænderlige Uafsting omme Naa-
haad sig Enden blev paa alt Dæde?

At jeg man taade, man blive ved at op-
haade Biskop Mynsters Uafstet og sigt
over min Intolerante, endfæret, haad det
nogenlunde paafligge, vil anstede sig Hjerde Kæde,
taade et man mistænke mig for Uafsting,
sigtend ingen Præst eller Skribent i den færdige
Kænske "Alter" haad sigt haad Bøgen sig,
haad sigt sig Hjerdens "Koning, enda man vil
haad den eller ikke, og endelig endog taade at
haade Biskop og Skiftspræk fortælle Paa-
tum, sig er ikke ven i Troen, ikke Endstæst
net, Mænd jeg anstede et langt mere Uafstet
end Nogen af dem? Ja vel, det mon jeg taade,
og det kan jeg sigtend, da jeg immer træde paa
Skiftet i Løst, og ved, den vil mon sig
over det.

Fremvæde mæstet, at Hr. Biskop Myn-
sters Beslag, med nogle haade Fortællinger

for de Smædder Stolt, vore belæst paa ei bide at nedlægge mit Embede, men at træde ud af den ærbødige Stats-Kirke og tilvænde alle sømmelige Christne det Samme; thi kun naar der i Høfden er Sacramenterne og Confirmationen bliver virkelig Frihed, baade for Prester og Menigmand, til at blive ved det Gamle, kan de kan jeg forsvare at blive i en Stats-Kirke, hvor man indfører noget Nyt, som efter min Overbeviisning ei laar sig dermed forme.

Denne Udbrudelsen af mig og de Hæder Wangs, der dets min Tro, og føle sig ikke paa, at der sig, under flere Kirkeliste, holdt ud i tredie Tid, da gaar jeg ikke, for det første, en saadan Udbrudelse og dertil hørende Religionens-Beslutning, det man da efter al Menneskelighed ikke ender, desom Hr. Biskop Mynster vedliver at ville paatvinge os en ny Aand og efter sit Hoved, og kan derpaa vinde Kongelig Stabsstøtte, og dertil er det altsaa, de 131 Prester, som det staar uden at sige det, har lidet ved det; thi ikke alene blive de forhaardt, som om de med Kjøbsmand motog Hr. Biskop Mynsters Afsættelse, og sandt Takt uden Tæne til at faare Hjerte i Grundtvigs Hilsning; men de har ogsaa for et Gensidigt, som, da Bunden med Hæder fra Hoveds-Hjertet, vil vil blive efterlyst. Kan man nu blot faae fem hundrede, og jeg sees møder, man kan godt faae otte hundrede, Presters Understøttelse for, at Hr. Biskop Mynsters Hæder (som de moogst kun har tittel i), der gædder dem, og er, noget at den nødvendige Menings-Bestemtthed, et „fortrængt Arbejde“, der giver grundet Haab om, at den væsentlige Udgave ender vil blive helbig ind, at de ikke uden „haaret Talsmænd“ har løst „Grundtvigs Hilsning“ (og har vel derfor som efter ladt det være uløst) se, da kan de fem eller otte hundrede godt mene, de har blot ingen Ting sagt eller gjort, uden at troffe

Hr. Biskop Mynster og sine Væder Grundtvig en lille Nap, de begge godt kunde fortjene; men der er alligevel efter sandt Menings-gier Soomværet, at Regjeringen væsten alle kan Takt end føle sig efter Gæstgæsternes saakaldte almindelige Væste, og paalagge dem og det Folket et Taa, hvis Forsøg er de fleste uden Takt og med Takt og følger enden Hæder for, alle føle det Uvæsen værdt at tænke paa.

Det være nu henkaldt til de 131 Prester Presters egen Samvittighed, om det Hjerte-kaar, de sit ved at lase mit Hilsning til Naar om virkelig Samvittigheds-Frihed og Hjerte-Red baade for Bønnen og Bønder, virkelig var saa det, at de moogst faare mig for det, om de end derved fulde blivde til at faare utalige Hjerte paa deres smukke Sød og give den Danske Stats-Kirke sit Bæstaaet.

Man spotte kun, saamiget man vil, med den Hæder Mølle, det var, som jeg med „To eller Tre“ gik ud af Statskirken, med den gamle Alteret under Tæne, og overlevede med Gjenbrøden til Præstetens Opragelse, jeg ved, hvilken Hæder jeg tjener, og hvilken Takt vilstand jeg har, sit og lange set har jeg det om ei at drive os til det Hæder, og jeg er berøvet paa Mit, Hæder jeg endnu vil baade det Hæder.

N. F. S. Grundtvig.

Kirkelige og literære Efterretninger.

Kjøbenhavn. Den Commission, som var bestemt til at gennemgaae Biskop Mynsters Udsæt til et nyt Ritual og en ny Alteret, er den Naadens Begjærlighed samlet i Kjøbenhavn, for at udføre dette Arbejde. Mellem dem er Biskop Dr. Mynster, Prof. Clausen, Stiftsprovst Tryde, Biskop T. Møller fra Ribe, Dr. Waage fra Esbo og Postor Boisen fra Sønder. Vi kan altsaa med det

